

Дотримання загальних засад академічної доброчесності, моральних правил та етичних норм учасниками освітнього процесу є складовою внутрішньої системи забезпечення якості освітньої діяльності та якості освіти коледжу. Академічна доброчесність у нашому коледжі забезпечується: функціонуванням системи запобігання та виявлення академічного плагіату в коледжі; посиленням заходів щодо боротьби зі списуванням студентів під час виконання різних типів завдань; протидією будь-яким проявам неправомірної вигоди; проведенням лекцій, семінарів та інших заходів для учасників освітнього процесу з метою заохочення їх до етичної поведінки та формування моральних та духовних цінностей, академічної культури, навичок протидії академічній недоброчесності; формування умов для розвитку взаємної довіри, поваги та партнерства між учасниками освітнього процесу.

Література

1. Про фахову передвищу освіту. № 2745-VIII. (2019). Верховна Рада України: Законодавство України. Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2745-19#Text>
2. Про освіту. № 2145-VIII. (2017). Верховна Рада України: Законодавство України. Режим доступу <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2145-19#Text>
3. Оболенська Т. Є., Рижук Ю. М., Чабанюк О. А. (2016). Омбудсмен по правам студентів у механізмі забезпечення якості вищої освіти. В Студентоцентризм у системі забезпечення якості освіти в економічному університеті. Збірник матеріалів всеукраїнської науково-методичної конференції за участю міжнародних представників (с. 34-39). Київ: КНЕУ.

Примітка: науковий керівник – викладач Немцова Тетяна Євгенівна

ПИТАННЯ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ: СВІТОВІ ТА ВІТЧИЗНЯНІ ВІЗІЇ

*Маляренко Софія Андріївна
магістрант факультету підготовки фахівців
для органів досудового розслідування
Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ;
a.sagdianna@gmail.com*

Питання академічної доброчесності та недоброчесних освітніх та наукових практик – болюча проблема сучасності. Найбільше воно вражає майбутній розвиток будь-якого суспільства, унеможливаючи прогресивний розвиток у всіх галузях науки загалом. Прикметно, що академічне шахрайство серед студентів часто сприймається як норма не тільки студентами, але і викладачами [1]. Це призводить до того, що дану проблему багато хто не сприймає всерйоз, дозволяючи їй вкорінюватися далі.

Шахрайство в академічному середовищі – важлива проблема, що стоїть перед науковим співтовариством не перше десятиліття. Першопрохідцем в питанні вивчення академічного шахрайства можна назвати Б. Боуверса [2]. У 60-і рр. ХХ ст. він провів дослідження, в якому за допомогою спеціально створеного опитувальника вивчив думку кількох тисяч студентів і викладачів. Опитувальник стосувався таких тем, як академічна нечесність в цілому, а також точок зору ціннісного орієнтування респондентів і відношення до шахрайства його колег і товаришів. В результаті автор дійшов висновку про те, що студенти і співробітники університетської спільноти схильні недооцінювати серйозність проблеми шахрайства в рамках університету. Так, приблизно половина опитаних студентів так чи інакше шахраювали при виконанні деяких завдань.

Що стосується сучасної ситуації з дотриманням академічної доброчесності в Україні, то можна констатувати, що питання зводиться до системи правил захисту авторського права, стандартів якості освіти, представлення надійної інформації. Показовим і багато в чому парадоксальним є той факт, що Закон України про авторське право та суміжні права [3], фактично, не захищає авторські ідеї. Основна його дія спрямована на захист форми викладу цих ідей. Тобто такі доброчесні практики як ререйтинг, гострайтинг, гостьове авторство неможливо викрити нормативними зусиллями в нашій країні, а постраждали від освітньої або наукової недоброчесності особи мають дуже мало шансів бути відновленими в своїх правах.

Правила академічної доброчесності для української освіти як системного правового формування є новим явищем. Так, зокрема, А. Грубінко навіть пропонує класифікацію порушень академічної доброчесності: порушення норм охорони авторського права; порушення правил про стандарти якості освіти; порушення правил надійних інформаційних стандартів [4].

Порівнюючи напрям досліджень за кордоном щодо питань доброчесності з українським, ми помічаємо більш практичну спрямованість англосовітських праць, експериментальне дослідження чинників та видів академічної недоброчесності. Натомість, українські дослідники опрацьовують теоретико-методологічний рівень даного питання, що, безумовно є суттєвим недоліком та перешкоджає досягненню глобальної мети таких напрацювань – зниження рівня академічної недоброчесності серед здобувачів освіти.

Загалом, варто зазначити, що «Безсумнівною цінністю Європейського освітнього простору, його надбанням та суттєвою особливістю є багаторічні напрацювання стандартів та культури академічної доброчесності. І це проявляється навіть не лише у визначенні тих явищ, які складають її сутність та закріпленні у етичних кодексах університетів, наукових товариств, видавничих та наукових консорціумів тощо. Головне надбання академічної спільноти щодо академічної доброчесності – це загальне узгоджене, солідаризоване ставлення вчених, викладачів та здобувачів освіти до того, що є принципами академічної доброчесності, цілковито свідоме та відповідальне їх прийняття» [5].

Список використаних джерел

1. Маслова Н. Г. Академічна свобода та академічна відповідальність. Науковий вісник Ужгородського національного університету. Серія «Право». 2017. Випуск 43. Том 1. С. 72–76.
2. Bowers W. J. 1964. Student Dishonesty and its Control in College. New York: Columbia University.
3. Закон України «Про авторське право і суміжні права». URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3792-12#Text>
4. Грубінко А. В. Ethical and legal essence of academic integrity in Ukraine. Journal of Law and Political Sciences. 2020. Vol. (23) Issue 2/C. P. 320-344.
5. Стояцька Г. М. Ціннісно-орієнтований підхід в освіті і виклики євроінтеграції: матер. Міжнар. наук.-метод. конф. (Суми, 29-30 травня 2020 р.). Суми : Сумський державний університет, 2020. 266 с. С.44-45.

Примітка: науковий керівник – Стояцька Ганна Михайлівна, кандидат філософських наук, доцент кафедри гуманітарних дисциплін та психології поліцейської діяльності Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ